

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра _____ хірургії №1 _____
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС
«НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ В ХІРУРГІЇ»

для студентів 6 курсу

«_____ хірургія _____»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компотнент _____

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22_ охорона здоров'я _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «_____ 222 медицина _____»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) медицина

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс 6

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри хірургії
№1

Протокол від
"28"__08__2021__ року № 1

Завідувач кафедри

(підпис) _____ проф. Бойко В.В.
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем
хірургічного профілю

Протокол від
30 серпня 2021 року № 1

Голова _____

професор В.О Сипливий
30 серпня 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. БОЙКО В.В. - академік НАМНУ, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії №1.
2. Тимченко Михайло Євгенович - доктор медичних наук, доцент кафедри хірургії №1
3. Шевченко Олександр Миколайович - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1
4. Голобородько Микола Миколайович - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. БОЙКО В.В. - академік НАМНУ, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії №1, спеціалізація: хірургія, судинна хірургія, торакальна хірургія, хірургія серця і магістральних судин, онкохірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-303-48-55, e-mail: vv.boiko@knmu.edu.ua
2. ГРИГОРОВ Ю.Б. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 099-377-32-72, e-mail: yb.hryhorov@knmu.edu.ua
3. ТАРАБАН І.А. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-302-79-50, e-mail: ia.taraban@knmu.edu.ua
4. ЗАМЯТІН П.М. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-301-78-88, e-mail: pm.zamiatin@knmu.edu.ua
5. КРАСНОЯРУЖСЬКИЙ А.Г. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 067-562-33-10, e-mail: ah.krasnoiaruzhskiy@knmu.edu.ua
6. ПРАСОЛ В.О. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація судинна хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-401-12-31, e-mail: vo.prasol@knmu.edu.ua
7. САВВІ С.О. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-301-50-60, e-mail: so.savvi@knmu.edu.ua
8. ГРОМА В.Г. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія, ендоскопія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 066-790-68-35, e-mail: vh.hroma@knmu.edu.ua
9. СУШКОВ С.В. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 067-570-79-49, e-mail: sv.sushkov@knmu.edu.ua

10. ІВАНОВА Ю.В. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 067-475-74-20, e-mail: yv.ivanova@knmu.edu.ua

11. КРИВОРОТЬКО І.В. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-303-73-37, e-mail: yv.kryvorotko@knmu.edu.ua

12. СМАЧИЛО Р.М. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-301-18-73, e-mail: rm.smachylo@knmu.edu.ua

13. ЄВТУШЕНКО Д.О. - доктор медичних наук, професор кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 067-584-54-10, e-mail: do.yevtushenko@knmu.edu.ua

14. ГОНЧАРЕНКО Л.Й. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 066-442-65-99, e-mail: ly.honcharenko@knmu.edu.ua

15. ЩЕРБАКОВ В.І. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-615-48-30, e-mail: vi.shcherbakov@knmu.edu.ua

16. КУЗНЄЦОВ О.В. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-781-76-05, e-mail: ov.kuznetsov@knmu.edu.ua

17. ЄФІМОВ Д.С. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-632-79-86, e-mail: ds.yefimov@knmu.edu.ua

18. МІНУХІН Д.В. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-965-40-05, e-mail: dv.minukhin@knmu.edu.ua

19. ТИМЧЕНКО М.Є. - доктор медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-400-08-32, e-mail: my.tymchenko@knmu.edu.ua

20. ЛАЗИРСЬКИЙ В.О. - доктор медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-576-66-60, e-mail: vo.lazyrskyi@knmu.edu.ua

21. ПІСОЦЬКИЙ О.М. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія, серцева-судинна хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-301-44-45, e-mail: om.pisotskyi@knmu.edu.ua

22. БУЧНЄВА О.В. - доктор медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 066-145-12-51, e-mail: ov.buchnieva@knmu.edu.ua

23. ГОЛОБОРОДЬКО М.М. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 066-740-22-70, e-mail: mm.goloborodko@knmu.edu.ua

24. ДОЦЕНКО Д.Г. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 066-419-74-20, e-mail: dh.dotsenko@knmu.edu.ua

25. ТОКАРСЬ А.В. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-309-44-94, e-mail: av.tokariiev@knmu.edu.ua

26. ШЕВЧЕНКО О.М. - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-644-81-11, e-mail: om.shevchenko@knmu.edu.ua

27. ЛЕЛИЦЯ А.В. - асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 099-001-01-39, e-mail: av.lelytsia@knmu.edu.ua

28. ЛЕБІДЬ П.Б. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-051-51-48, e-mail: pb.lebid@knmu.edu.ua

29. ЛЯХ С.І. - асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 050-845-81-76, e-mail: si.liakh@knmu.edu.ua

30. КУЛИК І.А. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 066-297-77-33, e-mail: ya.kulyk@knmu.edu.ua
31. МИРОШНИЧЕНКО Д.О. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-205-27-51, e-mail: do.myroshnychenko@knmu.edu.ua
32. ЧЕРНЯЄВ М.С. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 050-615-45-55, e-mail: ms.cherniaiev@knmu.edu.ua
33. КОРОЛЕВСЬКА А.Ю. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 067-379-31-18, e-mail: ay.bodrova@knmu.edu.ua
34. ЗАМЯТІН Д.П. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 063-278-24-28, e-mail: dp.zamiatin@knmu.edu.ua
35. ЛАВРІНЕНКО А.С. - асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 066-724-50-55, e-mail: as.lavrynenko@knmu.edu.ua
36. М'ЯСОЄДОВ К.В. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 095-011-11-41, e-mail: kv.miasoedov@knmu.edu.ua
37. В'ЮН С.В. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 066-095-55-54, e-mail: sv.viun@knmu.edu.ua
38. КІРІЄНКО Д.О. - асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 067-750-18-73, e-mail: do.kirienko@knmu.edu.ua
39. БИТЯК С.Ю. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.
<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,
Конт.телефон: 096-531-75-76, e-mail: sy.bitiak@knmu.edu.ua

40. МУШЕНКО Є.В. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 067-575-63-75, e-mail: yv.mushenko@knmu.edu.ua

41. СОЧНЄВА А. Л. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 099-770-75-20, e-mail: al.sochnieva@knmu.edu.ua

42. РІГА А.С. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 063-328-37-77, e-mail: as.riha@knmu.edu.ua

43. ПОНОМАРЬОВА К.В. - кандидат медичних наук, асистент кафедри хірургії №1, спеціалізація хірургія.

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-hirurgiyi-1/>,

Конт.телефон: 066-224-96-79, e-mail: kv.ponomarova@knmu.edu.ua

Консультації ДУ ІЗНХ ім. В.Т. Зайцева НАМНУ, кафедра хірургії №1

<http://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=34>

Локація: заняття, консультації проводяться в умовах ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В.Т. Зайцева НАМН України»

1. Опис навчальної дисципліни (анотація).

За сучасними уявленнями, хірургія вивчає захворювання які не піддаються терапевтичному лікуванню, методи діагностики захворювань, тактика лікування хворих та профілактика. Хірургія тісно пов'язана з базовими науками як: анатомією, фізіологією, гістологією людини та ін.. Враховуючи ці всі базові науки медицини, лікар найчастіше стає на порозі життя та смерті хворого.

За час навчання важливо сформувати академічну підготовку з фундаментальних і клінічних біомедичних наук та підготовку випускників до професійної діяльності лікаря на посаді шляхом набуття загальних та спеціальних компетентностей, сфера застосування яких описується визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій, оперативних втручань, питань трудової, судової та військової експертизи.

Цей курс зосереджено на вирішенні основних проблем невідкладної хірургії. Програма охоплює теми, пов'язані з найпоширенішими захворюваннями людей, які потребують оперативних втручань. Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять курсу в провідних установах регіону згідно з розкладом занять. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курації та демонстрації хворих з різноманітною патологією, а також відпрацювання практичних навичок під час занять в фантомних класах ННІ ЯО ХНМУ. Тобто курс охоплює основні як практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього практикуючого лікаря.

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 222 «Медицина»	Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		11-12-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента - 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		0 год.
		Практичні, семінарські
		60 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		30 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю:

		Диференційований залік
--	--	------------------------

Зміст дисципліни

Таблиця 2

Навчально-тематичний план дисципліни.

№ з/п	Теми	Кількість годин
		Очні заняття
	<i>Розділ 1. Гнійна хірургічна інфекція</i>	
1.	Гострі захворювання шкіри і м'яких тканин	6
2.	Синдром системної запальної відповіді. Генералізована гнійна хірургічна інфекція (сепсис, септичний шок)	6
	<i>Розділ 2. Гостра хірургічна патологія травної системи</i>	
3.	Гострий апендицит та його ускладнення, перфоративна виразка шлунку та 12-палої кишки	6
4.	Гострий холецистит та його ускладнення, гострий панкреатит та його ускладнення	6
5.	Защемлена грижа, гостра кишкова непрохідність, гострі порушення мезентеріального кровообігу	6
6.	Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси черевної порожнини, очеревини та заочеревного простору (інфільтрати, абсцеси, перитоніт)	6
	<i>Розділ 3. Гостра хірургічна патологія органів дихання</i>	
7.	Невідкладна хірургічна патологія органів дихання: гостра хірургічна патологія легень та плеври, пошкодження органів дихання (легень, плеври, бронхів, трахеї, крупних кровоносних судин, великої лімфатичної протоки)	6
	<i>Розділ 4. Шоки та політравма</i>	
8.	Шок і політравма у хірургічних хворих. Травми живота	6
9.	Геморагічний синдром в невідкладній хірургії (синдром ГШКК, внутрішньочеревні, внутрішньоплевральні кровотечі). Курація хворого	6
10.	Підсумковий контроль знань. Диференційний залік	6
Всього годин		60

Навчально-тематичний план СРС

Таблиця 3

№ з/п	Теми	Кількість годин
1	Диференційна діагностика септичних станів різної етіології	6
2	Диференційована діагностика захворювань верхніх відділів живота	6
3	Диференційна діагностика синдрому "німого" живота	6
4	Новітні методи діагностики та лікування в ургентній хірургії (УЗД, КТ, МРТ, рентгеноваскулярні методи, пункції, дренивання під УЗД.)	12
Всього годин		30

Тематика практичних занять:

1. Гострі захворювання шкіри і м'яких тканин.

Загальні етіологічні та патогенетичні механізми розвитку місцевих гнійних захворювань. Місцеві прояви гнійної інфекції – абсцес, флегмона. Захворювання: фурункул, карбункул, лімфаденіт, лімфангоїт, бешиха (дермолімфангоїт), панарицій, мастит, остеомієліт. Загальна та місцева симптоматика місцевої хірургічної інфекції. Основні принципи комплексного лікування місцевих інфекційних хірургічних захворювань.

2. Синдром системної запальної відповіді. Генералізована гнійна хірургічна інфекція (сепсис, септичний шок)

Синдром системної запальної відповіді (ССЗВ). Інфекція. Бактеріємія. Визначення (дефініції) сепсису та належних до нього станів (СЕПСИС-1, СЕПСИС-2, СЕПСИС-3). Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності (СПОН). Патогенез сепсису. Принципи лікування септичних пацієнтів: Стандартна терапія – Антибактеріальна терапія, Інвазивні хірургічні або радіологічні процедури, Лікування шоку та органної недостатності; Нові терапевтичні можливості Специфічні до збудників (антиендотоксин, поліклональна антиендотоксинова сироватка, антигрампозитивна субстанція клітинної стінки, антигрибкова субстанція клітинної стінки), Специфічні до медіаторів (антимедіатори (анти-TNF, анти-IL-1, анти-PAF), моноклональні антитіла (анти-TNF, анти-IL-1, анти-PAF), антагоністи рецепторів (анти-TNF, анти-IL-1, анти-PAF)), Полівалентної протисептичної дії (ібупрофен, пентоксифілін, ацетилцистеїн, лактоферин, поліміксин В).

3. Гострий апендицит та його ускладнення, перфоративна виразка шлунку та 12-палої кишки.

Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація.

4. Гострий холецистит та його ускладнення, гострий панкреатит та його ускладнення

Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація.

5. Защемлена грижа, гостра кишкова непрохідність, Гострі порушення мезентеріального кровообігу

Защемлена грижа -етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація.

Гостра кишкова непрохідність - етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація.

Гострі порушення мезентеріального кровообігу - етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація.

6. Локальні та розповсюджені гнійно-запальні процеси черевної порожнини, очеревини та заочерев-ного простору (інфільтрати, абсцеси, перитоніт)

Класифікація перитоніту. Патогенез. Клініка. Прогнозування важкості перебігу перитоніту: прогностичні шкали в хірургії (APACHE II, SOFA, MODS, Мангеймський індекс перитоніту). Основні принципи хірургічного лікування перитоніту. Ускладнення. Лікування в післяопераційному періоді.

7. Невідкладна хірургічна патологія органів дихання: гостра хірургічна патологія легень та плеври, пошкодження органів дихання (легень, плеври, бронхів, трахеї, крупних кровоносних судин, великої лімфатичної протоки).

Клінічна анатомія і фізіологія. Гострі гнійно-деструктивні захворювання легень. Абсцедуюча пневмонія, абсцес легень, гангренозний абсцес, гнійний абсцес, гангрена легень. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація. Пошкодження

органів дихання (легень, плеври, бронхів, трахеї, крупних кровоносних судин, великої лімфатичної протоки). Стороні тіла дихальних шляхів. Травматичні ушкодження грудної клітки. Патогенез. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація.

8. Шок і політравма у хірургічних хворих. Травми живота

Класифікація травми. Травматична хвороба. Визначення політравми. Періоди травматичної хвороби. Поліорганна недостатність в травматичній хворобі. Основні концепції в лікуванні політравми. Визначення шоку. Класифікація. Диференціальна діагностика. Принципи лікування. Прогноз. Профілактика і реабілітація. Травма живота - Клінічна анатомія і фізіологія. Травматичні ушкодження живота. Патогенез. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз. Профілактика і реабілітація

9. Геморагічний синдром в невідкладній хірургії (синдром ГШКК, внутрішньочеревні, внутрішньоплевральні кровотечі)

Класифікація. Новітні методи діагностики. Фізіологія системи згортання крові. Оцінка коагулограми. Диференціальний діагноз. Тактика хірургічного лікування. Ведення періопераційного періоду. Прогноз

Освітня програма вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, кваліфікація освіти, що присвоюється – магістр, галузь знань - 22 Охорона здоров'я, спеціальність 222 «Медицина» складена на основі Закону України «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 01.02.2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266», відповідно до наказу МОН України від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Посилання на відео-анотацію дисципліни (за наявності) і т.ін.:
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=95%3A-1&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk

Сторінка дисципліни в системі Moodle(за наявності):

<http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=804>

<http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=803>

<http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=233>

1. Мета: : розширити і закріпити отримані раніше теоретичні знання та поглибити практичні навички у складній і відповідальній складовій хірургії, хірургії невідкладних станів.

2. Основними завданнями курсу є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в

новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних методів досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до визначення тактики оперативного втручання; необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

3. Статус дисципліни: основна; формат дисципліни змішаний - дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни, передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (ZOOM, Moodle), очне та дистанційне консультування.

4. Методи навчання. Для проведення занять використовуються клінічний (курація пацієнтів хірургічного профілю), фантомний, електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції), науковий (участь у наукових розробках з дисципліни), контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок, захист клінічного кейсу).

5. Рекомендована література.

Основна література.

1. **Хірургія.** Часть II. Учебник для студентов VI курсов медицинских факультетов медицинских вузов (Модуль 4 «Симптомы и синдромы в хирургии»: / Авт. кол.: В.В.Бойко, В.Н.Лесовой, Л.И.Гончаренко и др.; под ред. проф. В.В.Бойко; чл.-корр. НАМНУ, проф. В.Н.Лесового. – Харьков, «НТМТ», 2013. – 820 с.
2. **Невідкладна хірургія:** Підручник для студентів VI курсів медичних факультетів медичних вишів. / Авт. кол.: В. В. Бойко, В. М. Лісовий, В. А. Капустник, Л. Й. Гончаренко, І. А. Тарабан, В. В. Макаров та ін.; під ред. чл.-кор. НАМНУ, проф. В. В. Бойка, чл.-кор. НАМНУ, проф. В. М. Лісового. - Харьков, «НТМТ», 2019. – 512 с.
3. Бойко В.В., Криворучко И.А., В.Н. Лесовой, Замятин П.Н., др. Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости.- Харьков-Черновцы, 2009. - 514 с. 2. Акушерство: Учебник для медицинских вузов / Айламазян Э.К. – СПб.: СпецЛит, 2003. – 528 с.
4. Польовий В.П., Бойко В.В., Сидорчук Р.І., Кулачек Ф.Г., Замятін П.М., ін. Перитоніт – одвічна проблема невідкладної хірургії /Монографія/ за ред. В.П.Польового, В.В.Бойка, Р.І.Сидорчука. – Чернівці: Медуніверситет. – 2012. – 376 с.
5. Польовий В.П., Бойко В.В., ін. Хірургічна тактика при травматичних ушкодженнях органів черевної порожнини: (монографія). – Чернівці: Мед університет, 2012.- 415 с.
6. Пронін В.О., Бойко В.В. Патологія червоподібного відростка та апендектомія. (російською мовою). Видання друге (виправлене та доповнене). - Х.: СІМ, 2012. – 304 с.
7. Непроходимость кишечника: Руководство для врачей. /А.П.Радзиховский, О.А.Беляева, Е.Б.Колесников, В.В.Бойко и др. (Под ред. А.П.Радзиховского). – К.: Феникс, 2012. – 504 с.
8. В.В.Бойко, А.Г.Краснояржський, Ю.М.Скібо, І.В.Полівенок. – Комбіновані операції на легенях і серці (особливості сучасної доктрини). – Харків: Промінь, 2016. –160с.
9. В.В. Бойко, П.М.Замятін, В.М.Лихман, ін. -Хирургическая тактика при повреждениях таза и органов забрюшинного пространства. – Харьков: Степанов В.В., 2016. – 204 с.
10. В.В. Бойко, О.В.Малоштан, А.О.Малоштан, Р.М.Смачило. Кісти та абсцеси печінки (індивідуалізація лікування). – Харків: Промінь, 2018. – 176 с.

Додаткова література.

В.В. Бойко, Р.М.Смачило, О.В.Малоштан, О.М.Тищенко. – Жовчні нориці (сучасна концепція лікування). – Харків: Промінь. 2017. – С.160

Секела М.В., Макаров В.В., Гетьман В., Калабуха І.А., Жехонек А., / Невідкладні стани в торакальній хірургії: монографія 2 книга. [наук. ред проф. В.В.Бойко] - Львов: СПОЛОМ, 2017. – 240 с.

6. Пререквізити, кореквізити, постреквізити.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, медичної генетики, фармакології та медичної рецептури, епідеміології та принципів доказової медицини, військово-польової хірургії, екстренної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими хірургічного профілю та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Кореквізити. Вивчення дисципліни передбачає сумісне засвоєння знань з навчальних дисциплін: невідкладні стани, травматологія, нейрохірургія, офтальмологія, отоларінгологія, онкологія.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін впродовж 6 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

7. Результати навчання, в тому числі практичні навички (перелік знань, умінь та навиків, які здобуває здобувач вищої освіти в процесі її вивчення).

Цей курс зосереджений на основних проблемах діагностики, лікування дорослого населення на ургентну хірургічну патологію, її діагностику, тактику консервативного і оперативного лікування, перебування хворого в післяопераційному періоді. Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять курсу в провідній установі регіону (у відділеннях ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т.Зайцева НАМНУ»), згідно з розкладом занять. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курації та демонстрації хворих, а також відвідування операційних. Тобто курс охоплює основні як практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього сімейного лікаря. Курс охоплює основні аспекти підготовки майбутнього лікаря різних спеціальностей, зокрема сімейного лікаря, хірурга та інших.

Згідно з програмою підготовки за навчальною дисципліною «Невідкладні стани в хірургії» здобувач вищої освіти надбає теоретичні знання, методичну підготовку, практичні уміння і навички з наступних напрямів:

- обстеження хворих з ургентною хірургічною патологією,
- диференційована діагностика у хворих з ургентною хірургічною патологією,
- тактика лікування хворих з ургентною хірургічною патологією,
- принципи оперативних втручань у хворих з ургентною хірургічною патологією,
- ведення хворих з ургентною хірургічною патологією в періопераційному періоді.

Політика та цінності дисципліни.

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання – суворо індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування стільниковим телефоном, планшетом чи іншими електронними

гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинації, результатів обстеження на напруження імунітету за інфекційними захворюваннями згідно поточної епідемічної ситуації.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо виникають будь-які питання використовувати контакти з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та участь у конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра хірургії №1 підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабус ізтверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки хірургічного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри хірургії №1 ХНМУ.

Політика оцінювання

Для отримання заліку з курсу «Невідкладні стани в хірургії» необхідним є відвідування усіх практичних занять, мати необхідні рівень знань за темами занять, вміння розв'язувати питання з ліцензійного іспиту КРОК – 2 з курсу Хірургія. Кількість отриманих студентом балів за курс залежить від рівня знань, ступеню оволодіння практичними навичками.

- Поточний – поточна навчальна діяльність.
- Заключний – диференційний залік.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача:

- доповідь реферату на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді –5 – 10 балів

Диференційний залік – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Допуск до заліку визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: мінімум 70 балів, максимум - 120 балів.

Таблиця 4

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

(для дисциплін, що завершуються д/з або іспитом)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Диференційний залік (ДЗ) за тематикою дисципліни «Невідкладні стани в хірургії» проводиться викладачем групи.

До складання ДЗ допускаються студенти, які набрали не менш мінімальної кількості підсумкових балів за ПНД - 70 балів.

Форма проведення ДЗ стандартизована і за затвердженою кафедрою методикою проводиться в два етапи.

I етап - вихідний рівень оцінювання ДЗ складається з 2-х частин:

1. Практично-орієнтована частина, яка передбачає виконання завдань, встановлених ОКХ на рівні базових вимог до знань, умінь та навичок з хірургічного профілю, і включає:

- 1) завдання з професійної підготовки по роботі з хірургічними хворими;
- 2) завдання з оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у хірургічних хворих;
- 3) завдання з діагностики та надання невідкладної медичної допомоги при невідкладних станах в хірургії.

Практично-орієнтована частина ДЗ проводиться у формі курації кожним студентом хворого за вивченою тематикою дисципліни «Невідкладні стани в хірургії» з заповненням «Протоколу курації»

Безпосередньо диференційний залік оцінюється: мінімально - 50 балів, максимально - 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за поточної навчальної діяльності та диференційованого заліку у балах: мінімально – 120 балів, максимально - 200 балів і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (ПНД) та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х

знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицями 4.

Перерахунок середньої оцінки за ПНД та ПЗ для дисциплін, які завершуються диференційованим заліком, проводиться відповідно до таблиці 1. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент для допуску до диференційованого заліку - 70 балів, мінімальна позитивна оцінка на диференційованому заліку відповідно 50 балів, максимально – 80 балів. Максимальна оцінка за диференційований залік 200 балів, мінімальні – 120 балів.

До диференційованого заліку допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділів набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної (тестовий контроль) і практичної підготовки (демонстрування умінь студента біля ліжка хворої дитини, вирішення структурованих ситуаційних задач, виконання маніпуляцій).

Тестовий контроль включає 50 тестових завдань.

Виконання студентами практичних навичок біля ліжка хворого (оцінка загального стану хворої дитини, аналіз даних анамнезу, об'єктивне обстеження та визначення клінічних змін з боку органів та систем, обґрунтування попереднього діагнозу, призначення лікування, визначення заходів екстреної допомоги тощо).

Вирішення комплексної структурованої ситуаційної задачі, що включає інтерпретацію даних лабораторних та інструментальних досліджень, обґрунтування клінічного діагнозу, визначення терапевтичної тактики, призначення лікування або надання екстреної допомоги.

Іспит або диференційований залік з дисципліни або її частини - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті, а для проведення сесії встановлюється розклад, затверджений ректором ХНМУ із зазначенням конкретних дат складання іспитів.

Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Оцінка з дисципліни – це поточна навчальна діяльність (складається з загальної кількості балів протягом навчального семестру, яка може бути оцінена від 70 до 120 балів) + диференційований залік (складається з оцінки практичних навичок, лабораторних та інструментальних методів дослідження та вирішення ситуаційних задач) = 120 балів + 80 балів = 200 балів.

Таблиця 5

Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, чотирибальною «національною» та шкалою ECTS

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною «національною» шкалою
Від 180 до 200 балів	A	відмінно
Від 160 до 179 балів	B	добре
Від 150 до 159 балів	C	добре
Від 130 до 149 балів	D	задовільно
Від 120 до 129 балів	E	задовільно
Нижче 120 балів	F, Fx	незадовільно

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами диференційованого заліку - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120 балів, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами ДЗ– 50 балів.